

№44 (22 березня 2017)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ЗМІСТ

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА.....	1
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА І ОБОРОНА.....	2
ЕКОНОМІКА.....	3
ЕНЕРГЕТИКА.....	4
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА.....	5
СОЦІОЛОГІЯ.....	6
ПОДІЇ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА.....	7

РІШЕННЯ РНБО МАЄ ЗМЕНШИТИ НАПРУГУ В СУСПІЛЬСТВІ Й ПОЛІТИКУМІ

Рішення Ради національної безпеки й оборони про припинення переміщення товарів через лінію розмежування та транспортного сполучення з ОРДЛО є механізмом зниження рівня напруги в суспільстві, яка виникла у зв'язку з блокуванням залізничних колій на Донбасі.

Хоча таке рішення і є запізнлим, сьогодні це дійсно може сприяти поліпшенню ситуації всередині країни.

Крім того, тепер частина учасників блокади на Донбасі має розійтися. Якщо припиняється перетин лінії розмежування будь-якими транспортними засобами, то тоді втрачається і потреба в тому, щоб забезпечувати блокаду цього пересування. Проте рішення РНБО передбачає залучення всіх зацікавлених, активістів цієї блокади, до нагляду, контролю і моніторингу дотримання цього

режиму і тих обмежень, які раніше встановлювалися. Буде правильно, якщо активній частині громадян, які хочуть контролювати дотримання режиму, будуть надані такі можливості.

Повна версія [тексту](#)

Заступник генерального директора -
директор політико-правових
програм Центру Разумкова
Юрій ЯКИМЕНКО

ПОЛІТИКІВ З ПОДВІЙНИМ ГРОМАДЯНСТВОМ НАДТО БАГАТО, ЗАКОН МАЄ ЦЕ ВРЕГУЛЮВАТИ

Коментуючи законопроект, який був поданий до Верховної Ради Президентом України, можна сказати, що ідея про позбавлення українського громадянства тих осіб, які мають паспорти інших держав, є логічною з огляду на те, що Конституція України дозволяє мати лише одне громадянство.

По-друге, – надто багато трапляється випадків із політиками, народними депутатами та іншими представниками влади, коли виявляється, що в них є громадянство інших країн. Тому, звичайно треба створити законодавчі умови для того, щоб Конституція в Україні виконувалася, і дійсно забезпечити механізм, за якого набуття людиною іншого громадянства було би підставою для припинення факту українського громадянства. Тобто потрібне законодавче врегулювання цього питання.

Водночас громадяни мають право обирати громадянство іншої країни. Це не забороняє їм жити на території України, але обмежує їх у певних політичних правах. Зокрема, якщо вони вибирають інше громадянство, то живучи в Україні вони не можуть брати участь у виборах.

Тобто таке обмеження не є якоюсь новелою, адже це, в принципі, виконання вимог Конституції України.

Повна версія [тексту](#)

Заступник генерального директора -
директор політико-правових програм
Центру Разумкова
Юрій ЯКИМЕНКО

ГРА НА УПЕРЕДЖЕННЯ

Декларація «Єдність заради перемоги», яку підписали БПП, «Народний фронт» і Радикальна партія, розрахована на те, щоб продемонструвати всім і запевнити всіх, що у Верховній Раді є більшість, є коаліція, і парламент у нинішньому складі є цілком дієздатним. Підписання цього документа спрямовано на те, щоб стабілізувати коаліційну та навіть ширшу більшість у Верховній Раді. І робиться це на протигагу тим політикам та політичним силам у Верховній Раді та за її межами, які говорять, що цей парламент має достроково припинити своє існування та піти на дострокові вибори. Таким чином, робиться посил на те, що влада в даний момент є стабільною, має політичну підтримку і готова працювати далі. Важливо, що цей посил робиться саме в

той момент, коли відбувається певна радикалізація політичного середовища довкола роковин Майдану, коли проводяться акції протесту. Адже зрозуміло, що такий зручний момент для дестабілізації ситуації в країні міг би (за наявності певних зовнішніх впливів) призвести до того, що була б спровокована чергова політична криза (тим більше, на тлі подій, пов'язаних із блокадою так званих «ЛНР» і «ДНР» та іншими чинниками напруги), щоб підштовхнути країну до дострокових парламентських виборів.

Повна версія [тексту](#)

Заступник генерального директора -
директор політико-правових програм
Центру Разумкова Юрій ЯКИМЕНКО

ЛЮДЕЙ ЦІКАВИТЬ ВРЕГУЛЮВАННЯ СИТУАЦІЇ НА ДОНБАСІ, РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН І ЗНИЖЕННЯ КОМУНАЛЬНИХ ТАРИФІВ

Хоч влада рапортує про те, що в 2016-му стало жити краще, населення так не вважає. Аж 73% громадян переконані, що в цілому ситуація в країні змінилася на гірше.

Виявилося, що найбільш негативні зміни сталися у рівні цін та тарифів — тут про погіршення зазначили 88,5% населення. В економічному становищі України погіршення вбачають 77%, у рівні стабільності — 75%, в упевненості громадян у завтрашньому дні — 74%, а в рівні добробуту родини — 73%.

Тобто в першу чергу люди почуваються недобре в матеріальному плані, бо об'єктивно таким є баланс заробітків і витрат людей. Хоча влада стверджує, що

за минулий рік ВВП зріс на 1,8%, але це надзвичайно мало. Щоб надолужити обвал економіки в 2013 — 2014-му роках такими темпами, знадобиться багато років. Разом з тим ще й регулярно підвищують тарифи на комунальні послуги, зростає інфляція.

Повна версія [тексту](#)

Директор соціологічної служби
Центру Разумкова
Андрій БИЧЕНКО

Національна безпека і оборона

ЗАМОРОЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ – НАЙРЕАЛЬНІШИЙ ВАРИАНТ РОЗВИТКУ ПОДІЙ

Україна не має йти шляхом пролонгації конфлікту на сході у невизначеному режимі чи форматі, адже довго так продовжуватися не може. Тим більше, що позиції сторін кардинально протилежні, дорожня карта в замороженому стані. Єдиний можливий на сьогоднішній день варіант – це замороження військового конфлікту на сході України. Я маю на увазі перші три пункти Мінських домовленостей, які можна винести у окремих Меморандум. Це найбільш реальний варіант, бо те, на чому наполягає

Росія, є категорично неприйнятним для України, а те, на чому наполягає Україна – блокується Росією.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої
політики та міжнародної безпеки
Центру Разумкова
Михайло ПАШКОВ

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ Т.ЗВ. «ДНР/ЛНР». ЯКІ МОТИВИ І ЦІЛІ ПУТІНСЬКОГО УКАЗУ?

18 лютого 2017 р., президент Росії підписав указ №74 про визнання «документів», які видаються місцевою владою в ОРДЛО («ДНР/ЛНР») – від паспортів до реєстраційних знаків транспортних засобів. Тепер для Москви паспорт «ДНР/ЛНР» – цілком законний документ, який легалізує громадянство цих «республік» і дає право в'їзду до РФ та виїзду з неї. Цей президентський указ є актом визнання Росією правомочності органів «ДНР/ЛНР» і жодні «гуманітарні» пояснення і «тимчасовий» характер документа («діє до політичного врегулювання ситуації в ОРДЛО») не повинні вводити в оману. Суверенітет і територіальна цілісність України для російського керівництва – радше фікція, такий собі «історичний казус».

Іншими словами, незаконні збройні формування (два армійських корпуси, що воюють проти української армії) на українській території, по суті, легалізуються Росією. Визнаються фейкові «органи влади», створені в ОРДЛО окупаційним режимом, а також легалізуються бойовики, які збили український транспортний літак (49 загиблих) і малайзійський боїнг МН17 (298 загиблих), які розстріляли

мікрорайон Східний Маріуполя (вбито 31, поранено 117 мирних жителів), які влаштували трагедію в Авдіївці і т.д. і т.п.

Незважаючи на всі спростування Кремля, це якийсь опосередкований крок до визнання в перспективі «ДНР/ЛНР» за модифікованим абхазько-осетинським сценарієм вересня 2008 року, тобто визнання незалежності «республік» і підписання договорів про дружбу, співпрацю і взаємодопомогу. Однак це означало б узяття на російське утримання ще один депресивний, зруйнований регіон. Зрозуміло, що цей варіант Кремлю вкрай не вигідний і нині не розглядається. (Втім, не можна виключати, що таке рішення буде прийнято напередодні чергових виборів Володимира Путіна. Так само як не можна виключати і воєнну ескалацію конфлікту на Донбасі.) Але сьогодні головним завданням є «впихання» в Україну «ДНР/ЛНР» саме в нинішньому, легітимізованому Росією вигляді і захищених «особливим статусом».

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло ПАШКОВ

ЗВІДКИ ПОХОДИТЬ ГОЛОВНА ЗАГРОЗА ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ?

Найбільш загрозливим напрямком, на мій погляд, залишається схід. Адже, там уже йдуть бойові дії, і для Кремля є можливість прикритися «ополченцями». Існує реальна небезпека удару з Криму, де зосереджені значні військові сили Росії, але там важко повторити трюк з «ополченцями» і «зеленими чоловічками». Звичайно, креативу кремлівським стратегам не позичати. Агресію можуть подати під соусом «гуманітарних миротворців» за запит якоїсь свіжопроголошеної «республіки». Варіанти реакції Європи з Америки на такі дії Росії навряд чи здатні напевне спрогнозувати в Білокам'яній.

Співдиректор програм зовнішньої
політики та міжнародної
безпеки Центру Разумкова
Олексій МЕЛЬНИК

Що стосується Придністров'я, то потенціал російського контингенту є обмеженим. Для масштабного наступу там недостатньо особового складу і техніки, не кажучи вже про проблеми логістики ізольованої території.

Водночас, не слід ігнорувати ймовірність ролі Придністров'я як відволікаючого маневру, створення додаткової зони напруженості на кордонах України в оперативних планах більш масштабної операції. Проте там немає сил для військового наступу на Україну. Враховуючи нинішній стан Збройних Сил України, для нашої держави не буде великою проблемою локалізувати цю загрозу, якщо вона буде лише з боку Придністров'я.

А от що стосується Білорусі, то навряд чи Лукашенко готовий надати свої території, тим більше, збройні сили, для атаки на Україну.

Повна версія [тексту](#)

ВРАХУВАННЯ ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КОНФЛІКТУ В ПОБУДОВІ СУЧАСНОГО СЕКТОРУ ОБОРОНИ

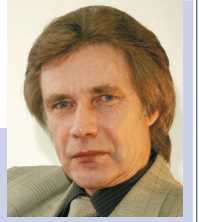
Лекція директора військових програм Центру Разумкова М.Сунгуровського на оперативних зборах командного складу Збройних Сил України

Питання, що розглядаються:

- Чому Україна стала об'єктом російської агресії, в чому причини агресивності Росії
- У чому сутність феномену під назвою "гібридна війна", що може вважатися перемогою в ній
- Характерні риси "гібридної війни" на глобальному регіональному та локальному рівнях

- Вимоги до оборонного сектору та Збройних Сил України, потрібні спроможності сектору оборони

Повна версія [тексту](#)

*Директор військових програм
Центру Разумкова,
Микола СУНГУРОВСЬКИЙ*

КРИМ ВЖЕ ПЕРЕТВОРИВСЯ НА ВІЙСКОВУ БАЗУ

Складно оцінити ступінь мілітаризації Криму просто тому, що неможливо оцінити ступінь мілітаризації військової бази. А півострів вже давно перетворився у військову базу - величезну і самозабезпечену. Адаже в Криму знаходиться більше десятка підприємств оборонно-промислового комплексу, які вже включені в ОПК Росії. А якщо врахувати ще й поставки з Росії, то можна стверджувати, що Крим сьогодні – це потужна військова база, непотоплюваний авіаносець в Чорному морі.

Таким чином, Росія позиціонує себе як сторону, яка протистоїть НАТО в Чорноморському басейні. Причому за силою вона не поступається угрупованню НАТО в цьому регіоні, претендуючи також й на Середземномор'я.

Повна версія [тексту](#)

*Директор військових програм
Центру Разумкова, Микола СУНГУРОВСЬКИЙ*

ЩО ЗАВАЖАЄ УКРАЇНІ ОТРИМАТИ ЛЕТАЛЬНУ ЗБРОЮ

Поставки озброєння – особливе питання для багатьох країн. Воно взагалі особливе для ринків озброєння, оскільки існує певний кодекс поведінки стосовно військово-політичних питань. Один з пунктів – уникати поставок зброї в зони конфлікту. Те, як розглядати ці зони конфлікту та як решта спільнота відреагує на постачання, особливо летального озброєння, справа політично чутлива. Ось чому багато країн, щоб уникнути непорозуміння чи плутанини, намагаються від цього питання просто відійти, не вникаючи в суть конфлікту, хто винен, хто агресор, а хто – жертва. Саме тому внесення ясності допомогло б Україні підвищити свій оборонний потенціал.

або окремих організацій, які забороняли б постачання такого озброєння.

На даний момент – рівень конфлікту на сході дозволяє нам впоратися з ним без надання летальної зброї. Якщо говорити про летальну зброю, то вона необхідна, щоб запобігти підвищенню масштабності або інтенсивності бойових дій з боку РФ, а не сепаратистів. Останні на таке не здатні. По-перше, це є стримуючим фактором для супротивника: він бачить, що понесе великі втрати. По-друге, це засіб запобігання наших втрат, якщо такого роду бойові дії все ж почнуться.

Повна версія [тексту](#)

*Директор військових програм
Центру Разумкова, Микола СУНГУРОВСЬКИЙ*

Економіка

УКРАЇНА ВВЕЛА САНКЦІЇ ПРОТИ БАНКІВ РФ. ЩО ДАЛІ

16 березня Президент П.Порошенко схвалив санкції проти п'яти російських банків строком на рік. Наскільки це болісно для самої України?

Загалом, у світі існує практика введення обмежень на роботу іноземних державних банків у певні періоди. І коли мова йде про великі державні банки, це виглядає природно, оскільки через своїх головних акціонерів (а в нашому випадку головними акціонерами є саме російські державні банки) може проводитися агресивна чи недружня політика. Якщо до інших іноземних банків претензій немає, то вони продовжують працювати в звичайному режимі.

Незважаючи на те, що російські банки займають значиме місце в банківській системі України, не думаю, що це суттєво ускладнить кредитування

чи поточне обслуговування українських підприємств. Радше слід говорити про передачу рахунків в інші національні банки. Це, звичайно, складний процес, оскільки часто підприємства працюють з тими банками, з якими вже існують довгострокові домовленості. До того ж, якщо буде виведений російський банківський капітал, то можуть з'явитися труднощі в обслуговуванні, кредитуванні, захисті депозитів населення. Але поки що критичних ризиків немає.

Повна версія [тексту](#)

*Директор економічних програм
Центру Разумкова
Василь ЮРЧИШИН*

КОНТАКТИ З АГРЕСОРОМ Є НЕПРИЙНЯТНИМИ

Рішення Ради національної безпеки й оборони про припинення переміщення товарів через лінію розмежування та транспортного сполучення з ОРДЛО назрівало вже давно.

Будь-які контакти з агресорами і їхніми поплічниками – це, принаймні з моральної точки зору, неприйнятно.

До речі, у мене викликає подив, коли ми говоримо про шкоду, якої Україні може завдати блокада чи дії

з обмеження стосунків. Якби такими діями Україні дійсно була б нанесена непоправна шкода, то впевнений, що і Росія, і бойовики лише б вітали таке рішення, а не висували б ультиматуми.

Повна версія [тексту](#)

*Директор економічних програм
Центру Разумкова Василь ЮРЧИШИН*

ФУНКЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОГО І КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ Є ПРИНЦИПОВО РІЗНИМИ

Глава НБУ В.Гонтарева заявила, що може залишити свою посаду після підписання меморандуму з МВФ. Але не все в контексті відставки залежить від самої Гонтаревої. Для цього потрібно, щоб і президент ініціював такі кроки, і Верховна Рада була готова підтвердити таке рішення, і відразу має бути зрозуміло, хто стане новим главою Нацбанку.

Що ж стосується самої роботи НБУ, то більше двох років проводиться досить непрозора монетарна політика, аргументована таргетуванням інфляції. Що це таке, кому це потрібно і вигідно незрозуміло. Перший приклад: обмежувальна монетарна політика, яка завдала шкоди українській економіці. Так, таке обмеження дійсно було необхідне на короткий час для стабілізації, але воно не призводить до зростання, якщо триватиме два-три роки. Також далеко не всі виведені банки мали погані баланси, далеко не всі мали

банки повинні були збільшуватись – це стосується регіональних фінансових установ. Вже не кажучи про те, що таке надмірне за кількістю виведення банків призвело до втрати багатьох депозитів, втрати ресурсів для бізнесу.

Можна точно сказати, що на посаду голови НБУ не варто брати тих, хто все життя займався виключно бізнес-діяльністю, адже функції центрального банку і комерційної чи фінансової структури – принципово різні. Основний критерій діяльності комерційного банку – прибуток, що абсолютно не стосується НБУ, завдання якого – регуляторна діяльність, зміцнення фінансової системи.

Повна версія [ТЕКСТУ](#)

Директор економічних програм
Центру Разумкова Василь ЮРЧИШИН

НАЙБІЛЬШІ «ДОНОРИ» УКРАЇНСЬКОГО БЮДЖЕТУ В 2016 РОЦІ

Податки – одне з основних джерел формування доходів державного бюджету, оскільки саме з їх допомогою держава здійснює перерозподіл суспільних доходів між різними секторами економіки, територіями та категоріями населення. У 2016р. найбільша частка податкових надходжень до державного (зведеного) бюджету – 44% – була забезпечена підприємствами ТОП-100. Загальна сума відрахувань якими склала 231,7 млрд. грн., що майже на 32% (на 74 млрд. грн.) більше порівняно з 2015р.

За результатами 2016р., лідером по наповненню державного бюджету серед компаній ТОП-100, стало ПАТ «Укргазвидобування», що збільшило відрахування до більше ніж 38,5 млрд. грн. Іншими компаніями-«донорами» державного бюджету стали ПрАТ «Нафтогазвидобування», ПАТ «Укрнафта», ДП «НАЕК «Енергоатом», НАК «Нафтогаз України» та ряд міжнародних компаній тютюнової галузі.

Очевидними ознаками податкових надходжень, сплачуваних компаніями ТОП-100 є постійність, безперервність і тривалість, що забезпечує стабільність бюджетного механізму та реальну можливість цільового використання державних коштів. Між наповнюваністю державного бюджету та прибутковістю «великих» платників податків є зв'язок, що свідчить про необхідність налагодження стійких партнерських відносин між державою та такими компаніями, адже останні продукують більшу частину ВВП та створюють нові робочі місця.

Повна версія [ТЕКСТУ](#)

Експерт економічних програм
Центру Разумкова
Катерина МАРКЕВИЧ

Енергетика

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ: ЗДОБУТКИ, ВТРАЧЕНІ МОЖЛИВОСТІ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ

2016 рік, як і попередні два, виявився непростим для української енергетики та пов'язаних з нею секторів економіки. Разом з тим, минулий рік став знаковим для України, і країна змогла досягти чималих успіхів, продовживши реформувати енергетичний сектор. Серед ключових подій 2016р. – відмова країни від закупівель природного газу з РФ: 25 листопада 2016р. НАК «Нафтогаз України» припинила закупівлі природного газу з сусідньої країни, що призвело до усунення газової залежності України від країни-агресора. Протягом минулого року Україна здійснювала імпорт блакитного палива виключно із західного напрямку – зі Словаччини, Польщі та Угорщини. Значних успіхів

країна досягла в активізації співробітництва з найбільшими газовими трейдерами ЄС, уклавши 24 листопада 2016р. три договори на транспортування та зберігання природного газу в українських ПСГ з *Engie, DufEnergy Trading SA та TrailStone Energy LLC*.

Також країна змогла знизити частку закупівель СЯП у російській компанії АТ «ТВЕЛ», довівши її до 69,27%, підвищивши там самим частку компанії *Westinghouse* у загальних закупівлях (у вартісному вимірі) до майже 30% (у 2015р. – 5%).

Плідним минулий рік став й на ухвалення ряду важливих законодавчих ініціатив, імплементація норм яких, позитивно вплине на подальший процес реформування енергетичної галузі України.

Разом з тим, серед питань, які потребують швидкого реагування – нарощування видобутку природного газу, укладання міжнародних контрактів на імпорт вугілля та переведення енергоблоків ТЕС на вугілля газової групи. Пріоритетами на 2017 рік мають стати політика у сфері енергоефективності та енергозбереження поряд з розвитком і традиційного сектору енергетики, і альтернативних джерел енергії.

Повна версія [ТЕКСТУ](#)

Експерт економічних програм
Центру Разумкова Катерина МАРКЕВИЧ

ВИЗНАННЯ ТЕРИТОРІЙ ОРДЛО ОКУПОВАНИМИ: ДОНБАС НА ВІДКУП РФ ЧИ ШЛЯХ ДО ДЕОКУПАЦІЇ

Суть закону про визнання непідконтрольних територій окупованими – чітке визначення статусу ОРДЛО та системи відносин з окупаційною владою на основі міжнародних норм і правил, зокрема Женевської конвенції 1949 року.

ЄС побоюється цього кроку, тому що правовий характер у ситуації буде інший. Україні потрібно домогтися, щоб світ визнав РФ стороною конфлікту, а не посередником. У нинішній ситуації Україні необхідно піти на крок самовизначення. Статус неконтрольованої території викликає дуже багато проблем і конфліктів.

Вже очевидно, що РФ не піде просто так і ситуація набула затяжного характеру. Єдиний вихід – це заморожування конфлікту. Теперішній статус неконтрольованої території не має правового значення й взагалі ніяк не визначає ту ситуацію, що склалася в ОРДЛО.

Визнання окремих районів Донбасу окупованими аж ніяк не означає, що Україна відгороджується від Донбасу та віддає їх на відкуп РФ. Це боротьба за свої території та за їх звільнення.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло ПАШКОВ

ДЛЯ УКРАЇНИ 2017р. БУДЕ СКЛАДНИМ

Зміна влади у Штатах та наближення виборів у Франції й Німеччині насторожує цілий світ. Адже всі розуміють: перестановки на міжнародній шахівниці неминучі. Непроста ситуація складається і для України. Бо не відомо, як тепер складуться наші відносини з ключовими партнерами на Заході.

У Європі піднялася хвиля національного егоїзму, праворадикалізму і популізму. Це засвідчили вибори у Болгарії, а також у Молдові, де до влади прийшли політики лівого спрямування. Водночас доволі складні відносини складаються між Вашингтоном і Брюсселем. Досить згадати доволі різкі висловлювання президента Трампа щодо застарілості НАТО й вітання виходу Британії з ЄС. Такий режим турбулентності та неспокою турбує не лише Україну, а й увесь світ.

У цьому контексті варто згадати і вибори у Франції, які наближаються. На сьогодні бачимо дві ключові фігури: центриста Еммануеля Макрона та лідера крайнього правого “Національного фронту” Франції Марін Ле Пен. Проти Макрона Росія розгортає жорсткий пресинг, щоб розчистити дорогу Марін Ле Пен. Щось подібне найближчим часом відбудуватиметься і в

Німеччині, де, найімовірніше, проти Ангели Меркель буде розгорнута потужна інформаційна кампанія для її дискредитації.

Ситуація дуже змінює атмосферу довкола російсько-українського конфлікту, бо тенденції ухилу Європи вправо призводять до можливого розколу на санкційному фронті проти Росії, що може дати їй певний картбланш на українському напрямку. З одного боку, Україна може зіткнутися з тим, що конфлікт на Донбасі опиниться на задньому плані для європейської та світової спільноти. З другого може зменшитися підтримка України з боку Заходу і після червня можуть бути пом'якшені санкції ЄС проти Росії. Ситуація виглядає для нас вкрай несприятливою. Вона, власне, диктує Україні порядок денний: перш за все треба покладатися на свої сили та можливості й уживати превентивних заходів, щоб уникнути негативного розвитку подій.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло ПАШКОВ

УКРАЇНА-РОСІЯ: ШІСТЬ КРОКІВ НА СХІДНОМУ ФРОНТІ

18 лютого, коли проходила Мюнхенська конференція з безпеки і зустріч міністрів «нормандської четвірки», Президент РФ підписав указ №74 про визнання всіх документів, які видаються «ДНР / ЛНР» – від паспортів до свідоцтв про смерть. Це рішення, прийняте на найвищому державному рівні, по суті, є офіційним і безумовним визнанням Росією «ДНР / ЛНР» як повноправних органів влади.

Фактично, це ультиматум. І які ще потрібні докази того, що РФ, де-юре визнаючи незаконні збройні формування на українській території, є прямим і

агресивним учасником конфлікту на Донбасі, і що ОРДЛО – окупована територія? (Петро Порошенко вже на полях Мюнхенської конференції заявив, що Указ Володимира Путіна є черговим доказом російської окупації). Однак, в такій ситуації обмежитися тільки протестними заявами – означає розписатися у власному безсиллі.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло ПАШКОВ

ГІБРИДНА АГРЕСІЯ РОСІЇ В ЄВРОПІ

Тактичні завдання російської гібридної агресії в Європі – розмивання об'єднуючих базових цінностей, дезорієнтація соціуму, створення впливового проросійського лобі.

Передвиборна ситуація у Франції кардинально змінилася після корупційного скандалу навколо Франсуа Фійона – цей «зручний» для Росії кандидат, в цілому лояльний Кремлю, втратив лідируючі позиції в передвиборній гонці. Нині рейтингові дослідження віддають перевагу лідеру руху «Вперед», незалежному кандидату Еммануелю Макрону, який за прогнозами в другому турі (7 травня) з солідною перевагою (62% - 38%) перемагає ультраправого політика Марін ле Пен.

Такі електоральні зміни явно не в інтересах Кремля і російські державні інформагентства Sputnik і Russia

today розгорнули інформаційну атаку на Макрона, опублікувавши ряд компроментуючих його статей.

Навряд чи варто сумніватися в тому, що Кремль використовує всі можливі зовнішні і внутрішні засоби впливу (від російської діаспори до спецслужб) для того щоб потопити Макрона і розчистити шлях для Марі ле Пен, чий гасла про вихід Франції з ЄС і НАТО, скасування євро, визнання російського Криму і т.д. ідеально співзвучні інтересам Кремля.

На думку експертів Вашингтонського Фонду захисту демократії (FDD), найближчі цілі російської гібридної експансії – президентські вибори у Франції (квітень-травень) і вибори в Бундестаг ФРН (серпень). До речі, не зайве нагадати, що експерти групи зі

стратегічних комунікацій на Сході (East StratComTask Force) Європейській службі зовнішніх зв'язків з жовтня 2015р. по червень 2016р. зафіксували тисячу шістсот сорок дев'ять випадків дезінформації і фейків російської пропаганди, що обрушилися на Європу на 18 мовах.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова
Михайло ПАШКОВ

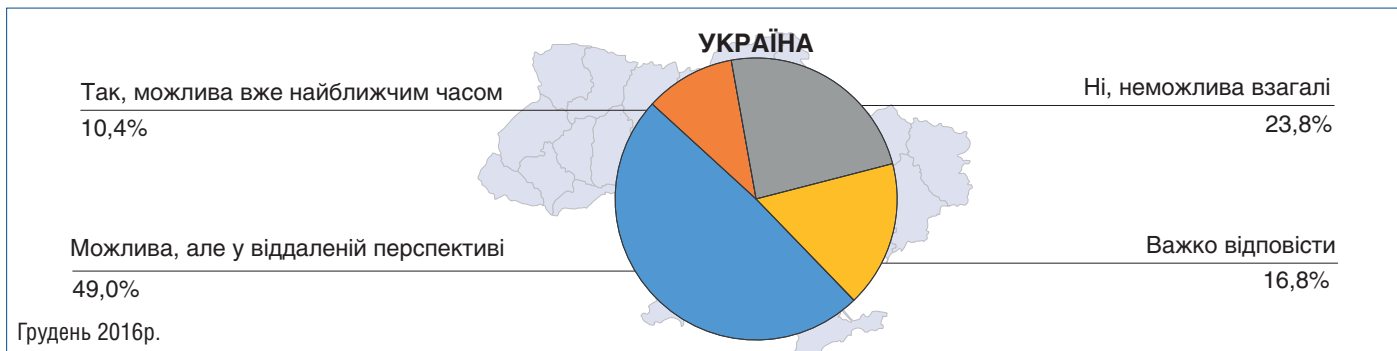
Соціологія

Дослідження проведено соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва з 16 по 20 грудня 2016 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Більш докладно з результатами соціологічних досліджень, проведених Центром Разумкова, можна ознайомитися на нашому сайті <http://www.razumkov.org.ua>.

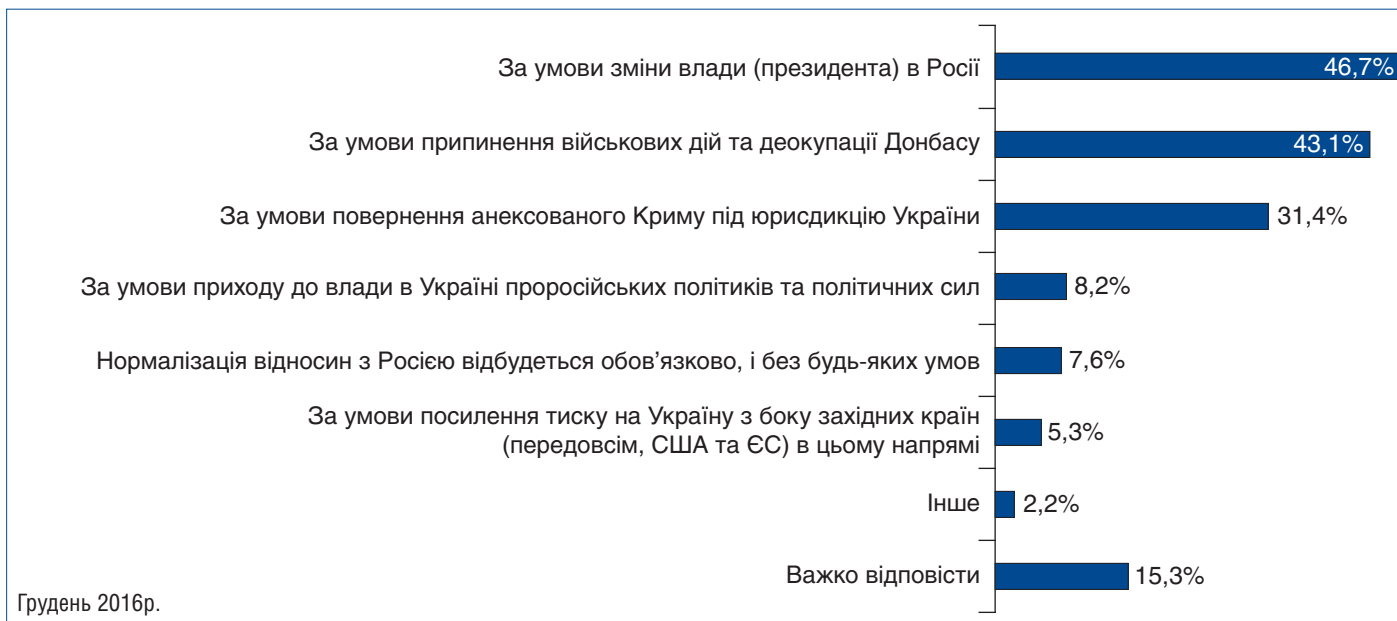
Чи можлива нормалізація двосторонніх відносин між Україною та Росією?

% опитаних

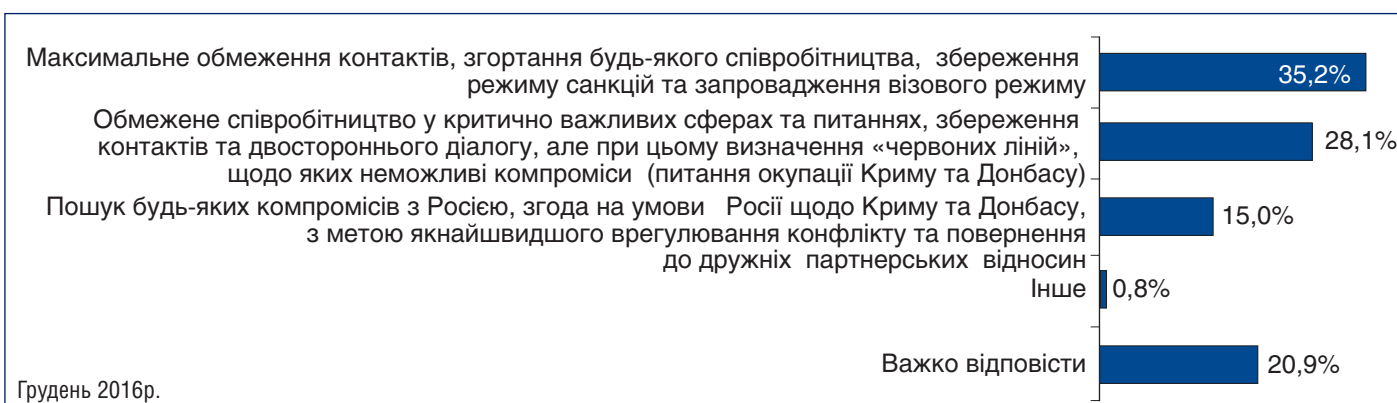
Якщо можлива нормалізація відносин з Росією, то за яких обставин це могло би відбутися?

% опитаних

Яку політику України щодо Росії Ви вважаєте найбільш виправданою на сьогодні?

% опитаних

ПРЕЗЕНТАЦІЯ СПІЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ФОНДУ «ДЕМОКРАТИЧНІ ІНІЦІАТИВИ» І ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

17 березня 2017р. в Українському кризовому медіа-центрі відбулась експертна дискусія «Україна-Росія: як має виглядати формат майбутніх відносин?», в рамках якої були презентовані результати соціологічних досліджень, проведених Фондом «Демократичні ініціативи» і Центром Разумкова. В дискусії взяли участь Директор Фонду І.Бекешкіна, співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова М.Пашков, науковий директор Фонду О.Гарань і заступник голови Центру вивчення Росії О.Самарський.

Під час дискусії М.Пашков також представив результати багаторічного соціологічного моніторингу Центру Разумкова, присвяченого стану, проблемам і перспективам українсько-російських відносин, розповів про ряд дослідницьких проектів, здійснених Центром Разумкова з цієї проблематики.

ЦЕНТР РАЗУМКОВА ВЗЯВ УЧАСТЬ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ САМІТІ АНАЛІТИЧНИХ ЦЕНТРІВ - 2017

2-3 березня у Лондоні проходив Європейський саміт аналітичних центрів, організований Королівським інститутом закордонних справ Великої Британії (Chatham House) і Програмою аналітичних центрів та громадянського суспільства Університету Пенсильванії за підтримки McKinsey Global Institute.

У роботі Саміту взяли участь представники понад 60 провідних аналітичних центрів з Європи, США, країн Азії та Латинської Америки. Україна на Саміті була представлена Центром Разумкова (Юрій Якименко), а також Офісом зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі (Олена Пристайко).

Цьогорічний Європейський саміт аналітичних центрів проходив під гаслом «Майбутнє Європи: співпраця, конфлікт чи хаос? Роль аналітичних центрів у формуванні майбутнього Європи», маючи на меті обговорення сучасних тенденцій популізму, націоналізму і протекціонізму та вироблення рекомендацій щодо запобігання їх деструктивним наслідкам.

Повна версія [тексту](#)

У ЦЕНТРІ РАЗУМКОВА ВІДБУЛАСЬ ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПУБЛІКАЦІЇ АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ «ЗАВДАННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ».

3 березня 2017р. у Центрі Разумкова відбулась презентація публікації аналітичного дослідження «Завдання і перспективи інвестиційно-інтеграційного розвитку України».

Швидкі інтеграційні зміни, характерні для сучасного світу, вимагають від країн високого рівня конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, макроекономічної та інституційної стійкості. Водночас, поява цілого ряду успішних висхідних країн та їх активне включення у сучасні мережі формування доданої вартості створюють ситуацію, коли результативність та ефективність «старих» чи «традиційних» економічних союзів може бути поставлена під сумнів, а з тим – необхідним стає втілення нових глобальних і трансконтинентальних проектів, що фактично й означає появу нових інтеграційних глобальних проектів.

Одним з таких трансконтинентальних проектів, спроможним суттєво вплинути на міжнародні економічні відносини, часто розглядається т.зв. Ініціатива шовкового шляху, започаткована Китаєм і спрямована на створення торговельної, інвестиційної, транспортної, культурологічної трансконтинентальної мережі. Україна може стати активним учасником вказаного проекту, що надасть країні суттєвого прискорення у розбудові сучасної інвестиційно-

інноваційної інфраструктури, а з тим – і стійкого довгострокового розвитку.

Зважаючи на багатоаспектність визначеної проблемної сфери, до публікації також включені авторські статті провідних вітчизняних фахівців з окремих питань формування сучасної конкурентоспроможної економіки України.

УЧАСТЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА В ТРИСТОРОННЬОМУ ЕКСПЕРТНОМУ ДІАЛОЗІ (БЕРЛІН)

27-28 лютого 2017р. в Берліні відбулась україно-російсько-німецька експертна зустріч «Східна Україна – забута війна? Перспективи мінських угод і нормандського формату». У зустрічі взяв участь співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова М.Пашков.

В рамках доповіді на цьому заході М.Пашков презентував спеціальне видання Центру Разумкова «Російсько-український конфлікт в контексті геополітичних змін». Це – збірник матеріалів українських, російських і німецьких експертів, виданий російською і англійською мовами за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні. Також у виданні представлені результати соціологічних досліджень Центру Разумкова з проблем українсько-російських відносин.

ВІДБУЛАСЯ МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПАРТІЙНА РЕФОРМА ЯК ЗАПОРУКА СТАБІЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ»

Юрій Якименко, Заступник генерального директора з аналітичної роботи Центра Разумкова, зазначив, що для розробки дорожньої карти перш за все потрібно розуміти мету таких кроків. Фактично це те, якими ми хотіли б бачити політичні партії: програмно ідеологічними, всеукраїнськими із чітким членством. Проте таке розуміння політичних партій є дещо спрощеним. Адже у світі існують різні партійні системи і партії відрізняються одна від одної. До прикладу, в Європі останнім часом спостерігається драматичне зменшення кількості членів у партіях. Тобто, партії перестають бути організаціями, заснованими на фіксованому членстві. Тому єдиноправильного підходу до політичних партій не існує. Натомість, варто робити такі кроки, які б сприяли виконанню партіям їх першочергових функцій. Зокрема, представництва інтересів виборців, формуванню еліти, реалізації влади. Відповідно до результатів опитування 72% громадян вважають, що партії не виконують свої функції в суспільстві. Експерт підтримав пропозиції КВУ щодо унормування напрямків діяльності політичних партій. Особливо відзначив важливість створення при партіях аналітичних центрів, які б перевели діяльність партій у більш змістовну площину.

ЗУСТРІЧ З ПРЕДСТАВНИКОМ КОРЕЙСЬКОЇ МІДІА-ГРУПИ

20 березня 2017р. в Центрі Разумкова співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки М.Пашков і експерт з економічних питань К.Маркевич зустрілися з редактором медіа-групи «Маєкянг» Ким Бйонг Хо (Республіка Корея). В ході розмови представники Центру розповіли про соціально-економічну ситуацію в Україні, про події, що тривають на Донбасі. Обговорювалися наслідки і перспективи російсько-українського конфлікту.

Окрему увагу було присвячено проблемам і специфіці розвитку енергетичного комплексу України. Також йшлося про стан і перспективи співробітництва Києва і Брюсселю, напрямки євроатлантичної інтеграції України.